

L' ART DEL PAGÉS

CONTRIBUCIÓ TERRITORIAL.

Pel ministeri d' Hisenda s' acaba d' espedir la important Real ordre següent:

1.er En lo vinent any económic de 1883-84 contribuïràn al 16 per 100 de la riquesa que respectivament se 'ls haja designat com resultat de las cédulas declaratorias individuals aprobadas per la administració, los districtes que hajan acceptat dita designació sense reclamar d' agravi, ó hajan desistit de sas reclamacions si las haguessin presentat.

2.ª —Contribuïràn al 21 per 100 de la riquesa continguda en los amillaraments anteriors los districtes que no haguessin presentat las cédulas declaratorias, los que no las tinguessin aprobadas per la administració y aquells que rebutjin com equivocadas y contrarias al resultat de las cédulas las designacions de riquesa que la administració los hi hagués comunicat.

3.er—Als districtes municipals que desde 1.er de juliol últim fins á la fetxa se 'ls hi hagués designat per la Administració la riquesa á contribuïr per l' any vinent al 16 per 100, se 'ls hi consultarà d' ofici, si ja no s' hagués fet aixís ó en conferencia verbal, si acceptan ó rebutjan la riquesa designada, y segons las contestacions afirmativas ó negatives dels Alcaldes, com Presidents de las Juntas municipals, s' agruparán ab los que han de contribuïr á dit tipo ó ab los que han de continuar contribuïnt al 21 per 100.

4.^t —La Direcció general de Contribucions cuydarà de co-neixer en lo restant del mes actual los districtes municipals que

han de contribuir en 1883-84, conforme á las reglas precedentes, á un y altre tipo dels dos autorisats per la ley de 31 de Desembre de 1881, y procedirá inmediatamente á repartir á las provincias lo cupo de la contribució d' inmuebles, cultiu y ganaderia, dividint lo repartiment en duas seccions y comprenent en la primera los districtes municipals ab lo 16 per 100 de la riqueza reconeguda ultimament y en la segona los que han de continuar tributant al 21 per 100 ab lo cupo que corresponga á á aquell tipo sobre la riqueza compresa en los amillaraments y 'ls apéndices independentment de la ley de 31 de Desembre de 1881.

5.ta—Pera 'l repartiment dels cupos se tindrán present en una y altre secció las alteracions que haja tingut la riqueza durant l' any económic actual, ja per declaraciones individuals ja per la terminació d' exencions temporals y ja per cualsevol altra circunstancia de las que son objecte dels apéndices anyals dels amillaraments.

6.ª—La Direcció general de Contribuciones, y las Administraciones del mateix ram, en sas respectivas esferas, se dedicarán preferentment y ab la major suma d' activitat y d' inteligencia possibles á la obtenció de las cédulas declaratorias que faltin y al exámen minuciós y exacte dels elements contributius que contingan y de sos resums, fins arribar al convenciment de que las xifras individuals y las colectivas son la expressió verdadera, demostrada per las mateixas cédulas é incontrovertible per lo tant d' aquells elements, y de que 'ls correspon contribuir al 10 per 100 segons la ley citada determina.

Y 7.ª—Entretant y mentres altre cosa no s' ordeni, se suspendrán las operaciones geodésicas sobre 'l terreno en quant tingan per objecte lo coneixement de la extensió superficial per zonas y masses de cultiu, sens perjudici de dedicar lo personal pericial á la comprobació de las declaraciones de las cédulas individuals.—Madrid 13 d' Abril de 1883.

CARÁCTERS PROPIS DE LAS CASAS RURALS CATALANAS Á TRAVÉS DE LAS DIFERENTAS ÉPOCAS.

Sabuda es de tothom la importancia que tingué la casería rural catalana fins á mitjans del sigle actual en que 'ls capitals comensaren á trobar lucrativa aplicació en la industria, en qual época molts families que possehian sa casa payral ó castell ab domini senyorial en la encontrada, la abandonaren pera llensarse á empresas que tot seguit oferiren mes seguras ganancias que no prometia la agricultura desprestigiada á causa dels molts defectes portats per las épocas passadas, perdent gran part del interés que lá vida del camp comensava á tenir. Per aquesta y altres causas que de moment no aném á ocuparnos, han permanescut aquesta classe de edificis en un estat estacionari fins á la época actual en que 's nota molta tendencia á donárlosli un verdader impuls per lo camí del avens.

Per lo tant, creyém oportú apuntar los carácters mes importants que han dominat en dita classe d' edificis, principalment baix lo punt de vista de sa arquitectura, ja que respecte á son fi agrícola no tant se troba digne de menció. en quant á son passat, mentres que en lo pervenir ab dos conceptes demostrém que en general no poden estar independents.

Molt modestas y ab prou feynas gosant mostrar sas típicas cresterias de terra cuyta barnissada, s' alsan encara en mitj de las grandiosas fábricas dedicadas á la industria en los voltants de nostras ciutats, algunas antigas vivendas de families agricultoras, sense cridar la atenció ni per la delicada escultura dels atributs de noblesa ab que las adornaren sos primers moradors ni per lo llinatge d' aquestos qual apellido s' ha fet inmortal en lo mon del saber, de la industria ó de las armas: no obstant, sos carácters á través de las diversas épocas son molt dignes de ser coneguts en la nostra terra catalana y per tot arreu ahont sas tradicions han influhit.

L' origen del modo com actualment se construbeixen las casas rurals no pot anarse á buscar en temps molt antichs ni sis-

quera entre 'ls grechs ó romans, per mes que entre dits pobles las construccions destinadas á fins agricolas tinguessen gran importancia, havent escrit sobre ellas tant Vitruvi com Columella, per haverse completament perdut las prácticas en l'art de edificar en despoblat las viviendas de las familias dedicadas al conreu de las terras de la irrupció dels pobles bárbaros.

Quan aquestos pobles comensaren á gosar d' alguna pau sembla que tractaren de reunir los elements que la tradició ó la práctica constantment seguida havia trasmés dels pobles anteriors fomentant l'art de construhir en despoblat, pero tampoch ha quedat res d' aquells per haver desaparegut tot en los primers temps de la reconquesta, sobre tot degut als terrabastalls de las guerras.

Seria no obstant molt curiós saber los caràcters mes principals de dits edificis, alguns dels quals foren aixecats per los mateixos monarcas pera servir de fonament á noves poblacions, ó sia ab intenció de fomentar l'establiment de la població rural.

Los edificis més autichs que serviren principalment de viviendas pera las familias dedicadas al conreu de las terras y que d' un modo més ó menos complert, s' han conservat fins á nostres dias, no arriuan mes enllá de principis del sigle XII, havent seguit predominant en ells la mateixa forma de distribució y la tendència á enriquir algunas de sas parts ab elements copiats dels temples y altres edificis notables de caràcter religiós. En un principi se nota en la casa del habitant del camp una clara tendència á donar en ella libérrima entrada á la llum per medi de regulars oberturas, essent l' arch de mitj punt format de llarguíssimas dovelas lo primer detall notable d' aquestos edificis, los quals volen aparentar una severitat y solidés que contrasta ab la pobresa y rusticitat del restant del edifici: mes, després degueren cambiar aquellas tendencias, y en llarga serie de sigles que 's succehiren, l' habitant de la caseria rural subjecte als desastrosos efectes de las guerras de la Edat Mitjana y de totes sas consecuencias, concentra al interior tota sa vida y moviment, reduhint excessivament las midas de las oberturas; las galerías patis y demás parts del edifici necessaries per la expansió ó 'l recreo tot es interior y ocult als molts enemichs del pobre habitant del camp que escull pera l' esta-

bliment de sas casas los paratjes elevats y menos accessibles á sos contraris, no tenint apenas en compte las condiciones que requeria 'l millor modo de conrear las terras que en los voltants possehia.

Además del arch de mitj punt format del modo que havém dit y á voltas ab lleugeras motlluras en lo intradós, tenim com caràcters notables de la casería rural antiga 'ls richs finestrals gòtics ahont està concentrada la decoració, escala noble en lo pati, que segons havém dit es interior pera donar accés á las habitacions de la familia establertas en lo pis principal, essent d' admirar en ditas habitacions los fins enteixinats de fusta que forman los pisos, pera 'l qual pocas vegadas se donava preferencia á la volta.

En la época moderna, ó més ben dit actual, son diferents los cambis que 's notan en la manera de construhir los edificios rurals, ja que deixant apart la adopció de diferents tipos, que 's copian del extranjer, los quals encara que de bon gust no corresponen á nostre clima, tenim que en general, responen com deuen á las necessitats del cultiu, al millor medi d' explotar una propietat, al mateix temps que á dotar á la casería rural dels atractius á que convida la naturalesa. Per l' emplassament d' aquestos edificis se busca un paratje adequat, fàcilment accessible desde 'ls camins públichs, á fi de que sia poch costós lo transport dels productes de la terra, ab abundancia d' ayguas, sá y ahont hi hagi bons materials de construcció. Se comensa á donar á la forma ó sistema de distribució tota la importancia que mereix, per que s' efectuhin del modo més convenient tots los serveys, evitant la pérdua de temps y de má d' obra, lo qual descansa en gran manera al personal de servey que en recompensa s' esforça mes pe 'ls interessos del amo.

En la construcció de las dependencias destina las á conservar los productes del camp se tenen en compte los principis cientifichs, adoptant los avensos y perfeccionaments acreditats per la experiencia. Sobre tot se nota una gran tendencia á dotar á la casería de tota classe de comoditats y atractius: així las galerías, balconadas, etc.. son de preferencia exteriors y ab vista als camins públichs y á la propietat; los patis exteriors y esbarjosos pera satisfer del millor modo possible á las conveniencias

dels diferents serveys de la explotació, desapareixent de tot arreu aquell aspecte de fortalesa propi dels edificis de la Edat Mitjana y que de veras contrista l'ànima, perque revela los sufriments de la població rural de aquella época.

Seguint aixis la caseria rural per lo camí del avens y del progrés, fora molt convenient que 's dongués unitat y forma als elements ab que ja conta, adoptant de preferencia ab lo plan d' unificació aquells que 'n son propis per haver nascut en nostra terra ó haverse seguit usant desde 'ls temps antichs, proposant un bon plan de reformas, qual necessitat pot veure clarament tothom, qualsevol que s' hagi dedicat una mica á semblants estudis per los quals sens dupte deuria entrarse en las miras que venen prenentse pera lo foment de la població rural; foment tan mes necessari quant major es la tendencia dels habitants del camp ó emigrar á las ciutats, sobre tot dels mes acaudalats, qual moviment preocupa molt tement que d' ell no pot menos de ressentirse l' estat de l' agricultura, allunyantse d' ella los capitals. Per fortuna, si be tenim que confessar que falta molt per donarse á las viviendas de la població rural la importancia que en l' estat de prosperitat de la agricultura tenen, en cambi s' comensa á concedir un marcat interés á todas las obras y empresas agricolas, sobre tot á las que son la base d' alguna aplicació industrial, que realment son las mes útils y de pervenir.

JOSEPH BAYER.

AGRICULTURA PRÁCTICA

LA PREPARACIÓ DELS FERRATGES.

Hi ha una veritat que costa molt de fer entendre á la major part dels pagesos: y es que l' abundancia dels ferratges es la primera font de sa prosperitat.

No obstant, d' alguns anys en aquesta part la experiencia sembla que 'ls ha fet entrar una mica en reflexió. Al veure augmentarse cada dia 'l preu del bestiar y dels seus productes,

mentres que 'l preu dels grans està de baixa en los anys d' abundancia, y puja menos que en altres temps en los anys d' escasésa, han vingut á comprendre per últim que 'l bestiar no es com avans «un mal necessari,» sino tot al contrari la principal branca de sa renda. Desde llavors ha estat precis donar mes extensió al cultiu de ferratge en sas propietats.

Pero no basta tenir molt ferratge, lo que mes importa sobre tot es que sia bo. A la bona qualitat dels ferratges s' hi oposan dos obstacles: primerament la costum viciosa y universal de *dallarlos ó tallarlos massa tart*; després 'l modo viciós d' assecarlos.

Cuan pera dallar un 'prat s' espera que las herbas tinguin la grana madura, no es herba lo que 's dalla, sino palla d' herba. Miren donchs que no es pas tot hu: la palla no es altra cosa que un conjunt de brins vegetals que han perdut tot lo seu such, mentres que la verdadera herba està composta de brins y fullas qual such s' ha fixat, solidificat y en certa manera confitat en lo *teixit vegetal* per dos operacions: la fermentació y la evaporació.

Donchs pera tenir ferratge de bona qualitat 's necessitan dos cosas:

La primera es dallar en lo moment en que las herbas tenen mes sava, y sava rica en materias alimenticias, que es cuan comensa la elaboració de la flor.

La segona consisteix en evaporar l' aygua de vegetació al abrigh del ardor del sol, y millor encara per medi d' una fermentació lenta y graduada que no valentse d' una dessecació al ayre lliure.

L' herba obtinguda per aquell mal procediment, es seca, trencadissa, poch alimenticia. Lo ferratge obtingut de la manera que recomaném es pesant, flexible, conserva son color verdós, es aromátich, nutritiu y apetitós. Desgraciadament lo método rutinari de .l' herba massa seca es practicat per molts en las explotacions agrícolas. Lo procediment que aconsellém està en us en algunas regions del llevant de Fransa, á Alemanyia, y sobre tot en una bona part de Suissa, lo pays per excel·lencia dels bons ferratges y del bon bestiar.

En aquell pays intel·ligent no 's conta may ab lo sol, com

DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA

Carreteras Provinciales (del Plan aprobat en 10 de Janer de 1879) construhidas, en construcció y en estudi.

DENOMINACIÓ DE LAS CARRETERAS.	LONGITUT DE CARRETERA.					
	CONSTRUHIDA.	KILÓM.	EN CONSTRUCCIÓ.	KILÓM.	EN ESTUDI.	KILÓM.
De Gracia á Manresa.	De Gracia á Tarrassa, Trossos 1. ^{er} 2. ⁿ y 3. ^{er}	28'230				
De Cornellá á Fogás de Tordera.	De Sarriá á Sant Andreu, Tros 3. ^{er}	8'580				
De Sant Boy de Llobregat á La Llacuna.			D' Ordal á Sant Sadurní de Noya, Tros 1. ^{er}	8'053		
			De Sant Sadurní de Noya á Sant Quintí de Mediona Tros 2. ⁿ	10'023		
De Masnou á Granollers.	D' Alella al Herm de Guardia.	3'000	Del Herm de Guardia á Granollers, Tros 3. ^{er}	9'500		
De Sant Sadurní de Noya á Sentmanat.					De Mañorell á Tarrassa, Tros 2. ⁿ	14'355
De Caldas de Montbuy á Sant Celoni.	De Caldas á Llinás, Trossos 1. ^{er} y 2. ⁿ	24'248	De Llinás á Sant Celoni Tros 3. ^{er}	9'005		
D' Esparraguera á Manresa, ab ramal á Olesa.			De Castellvell á Manresa Tros 2. ⁿ	14'624		
De Sant Llorens Savall á Llinás.			De S. Llorens Savall á Sant Feliu de Codinas, Tros 1. ^{er}	16'084	De Sant Feliu de Codinas á Llinás Tros 2. ⁿ y 3. ^{er}	24'916
De Sant Feliu de Codinas á Centellas.	Trossos 1. ^{er} 2. ⁿ y 3. ^{er}	30'826	Tota la carretera.	19'833		
De Vilafranca al confí ab Tarragona, en direcció á Aguiló.	Tota la carretera.	19'000			De Moyá á Balsareny, Tros 1. ^{er} 2. ⁿ y 3. ^{er}	42'500
Del Bruch á Manresa.						
De Moyá á Calaf per Suria.						
D' Igualada á Santa Coloma de Queralt.	Tota la carretera.	15'910	Tota la carretera.	26'580		
De Vich al confí ab Gerona, en direcció á Sant Hilari Sacalm.	De Vich á Sant Pere de Torelló, Tros 1. ^{er}	18'372				
De Vich al confí ab Gerona, per Manlleu y Sant Pere de Torelló.	De Sant Quirse á Alpens, Tros 1. ^{er}	14'663	D' Alpens á Berga, Trossos 2. ⁿ y 3. ^{er}	31'058		
De Montesquiú al confí ab Lleyda, per Berga.						
Totals.		162'829		144'860		81'771

NOTA. Se trovan además, á cárrech de la Excm. Diputació Provincial, 60'433 kilómetros de carreteras abandonadas per l'Estat.—Barcelona 31 Desembre 1882.

L' ENGINYER,
Melcior de Palau.

nostres pagesos, pera secar l' herba, per quant es un *dessecador* que trau lo such ab l' aygua de vegetació; allí 's serveixen d' una fermentació interior que dona un ferratge moreno ó vert segons 'ls casos, pero sempre succulent y nutritiu.

Veus aquí lo modo práctic de procedir.

Lo primer de tot, no ho hem pas de dir, segarém l' herba en plena verdor en lo moment en que alcanza sa major altura, y cuan las flors comensan á formarse.

Així que está segada l' herba, s' arreplega en pilas de 50 á 100 quintás, mitjanament apretada. La massa no tarda en escalfarse; cuan arriba á 40 ó 50 graus, es dir, cuan la ma á penas hi pot aguantar, s' obra la pila mes ó menos segons lo calor del dia. La evaporació s' opera ab activitat baix l' acció del vent, del aire sech ó de la pluja. Inmediatament després del refredament s' arregla la pila pera desferla de nou y referla definitivament cuan la fermentació está acabada. És raro que hi hagi necessitat de desferla mes de tres vegadas. En tot cas aquestas operacions son menos laboriosas que 'l modo primitiu d' assecar l' herba.

L' herba preparada d' aquesta manera mes aviat pot dirse confitada que assecada, com succeheix ab los rahims, prunas, peras, etc.; es una verdadera confitura d' herba.

Però sobre tot cuan convé aplicar aquest sistema es cuan se tenen ferratges ufanosos. ¿Quin duple hi ha que en la trepa-della, l' aufals y altres herbas ferratgeras la part mes succulenta y nutritiva de la planta está en las fullas. Donchs la dessecació al aire lliure fan perdre la major part d' aquestas fullas, y per tant disminuheixen moltíssim son valor.

Igualment convindrà sobre manera aplicar lo dit sistema als rebrots y ferratges de tardó, mes aygualits que 'ls de las primeras dalladas, los quals deuen barrejar-se ab altres de sechs, y fin si convé ab palla y altres materias. Cuan la tardó es plujosa y la temperatura es baixa y humida, se pot temer que la fermentació no tingua prou energia y activitat, á las horas se pot recorre al salatge dels ferratges, en defecte de barrejarlo ab ferratges sechs.

L. H.

COLONIA DE SANT JOAN

(HUESCA.)

Un paysà nostre, lo senyor don Joseph Oliver, que posseheix una colonia agrícola á unas dos lleguas de Huesca, la qual se titula *Colonia de Sant Joan*, ha establert en ella 'l sistema de plantació de la vinya per medi del vapor, qual sistema, que funciona desde fá poch temps, está donant, segons noticias, los millors resultats.

Fa poch dias, lo 3 del actual, en ocasió de trovarse en la colonia 'l representant de la casa dels senyors John Fowler y companyia, constructor de las máquinas empleadas en ella, invitá 'l senyor Oliver á las autoritats y representants de la premsa de Huesca, á fi de que presenciessin las probas de tots los aparells que funcionaren baix la direcció del indicat representant, qual viatge té per objecte estudiar sobre 'l terreno los variats problemas que ofereix lo conreu del cep y ab lo resultat d' ells idear y construir nous instruments adequats.

Entre 'ls que actualment funcionan, lo que mes cridá la atenció dels invitats, fou l' *arada-Oliver*, qual maneig es de gran facilitat y qual empleo ofereix una extraordinaria economia y molt estalvi de temps.

Heus aquí com descriu un periódich de Huesca *El Norte de Aragon* los aparells empleats en la Colonia de Sant Joan y 'ls treballs que executan:

«Galantment invitats per lo senyor Oliver, duenyo de tan vasta propietat, assistirem lo dissapte á veure funcionar lo complet material agrícola de que disposa pera la explotació de sa colonia agrícola, destinada principalment al desentrotlló de la viticultura.

Consisteix dit material, diu, en dos poderosas locomotoras, de 16 caballs nominals cada una, que poden desentrotllar fins 70 efectius; nou sistema económic de doble cilindre, denominat *Compound*. Una arada subsol, que s'anomena «Oliver», qual labor ordinaria es de vuytanta centímetres de fondaria per xexanta vuyt d' amplaria.

Altres arades cultivadores, conegut ab lo nom de «Aragónés»,

de quatre posts (vertederas), la qual treballa á 40 centímetres de fondaria y 160 d' amplaria. La extensió llaurada per aquesta arada en un dia es de 6 hectáreas.

Posseheix ademés un rascle sistema «Fouvier», qual treball ordinari es de 20 hectáreas al dia, y un corró, sistema Croskill.

Tots aquestos instruments son empleats actualment en la referida explotació ab lo motor de las dos máquinas de vapor que al principi hem mencionat.

Lo treball que aquestas y l' arada «Oliver» executaren en dit dia pera la preparació del terreno ab destí á la plantada de vinya, pot descriure 's del modo següent:

Llargada del solch 300 metres.

Fondaria 80 centímetres.

Amplada 68, id.

Temp invertit en cada solch, 5 minuts.

Extensió treballada al dia ab aquesta arada, una y mitja hectárea, qual estensió dividida en quadros de 1'60 metres de costat, permet plantar alsenyor Oliver, en las millors condicions, 5.700 ceps diaris.

Finalment, dit senyor possehirá molt aviat una arada construhida en los tallers de la casa «Fouvier», y que per esser ideat per ell mateix portará son nom. Aquesta arada que es de doble vertedera (post), se destinará principalment á la plantació de la vinya pel sistema de rasa ó vall obert, essent sa secció transversal un trapezi de 70 centímetres d' alsada, ab las bases major y menor de 60 y 30 respectivament.»

VARIETATS

LA PELL DE CABRA

¡Catarina, Catarina!
Tú no vols escoltá á l' avial
y Deu vulga que no tingas,
de creure la pell de cabra.

La Catarina es lo noya
mes guapa de la encontrada.
Ull brillant, llavi vermell,
denteta menuda y blanca,

ma grassona y petiteta,
peu bufó, vistosa cara;
mes tant com té de bonica
té de boja y mal criada.

De obediència, que no 'n parlin,
de modos. ¡Déu si ni mancan!
de criansa, no 'n té gota
y fins ratlla en mal parlada.
Pero 'ls homens no mes veuen
son bonich pamet de cara
y ella no 's cuida de reny,
de consells ni de amenassas.
Campa per lo séu respecte,
rumbejant los dias passa
y escolta com qui sent ploure
á la velleta qu' esclama.
¡Catarina, Catarina!
Tú no vols escoltá l' avia
y Deu vulga que no tingas
de creure la pell de cabra.

II.

Tres galans té Catarina,
dos, hereus de bonas casas,
tots dos bé prou la festejan
ab lo fi de mullerarla.
Si l' Andreu es noy de bé
de bondat ne té 'l Ton massa;
mes la hoja 'ls dona marso
puig está encalabrinada
pel petit de la Tupera
qu' es mes dropo que la mandra.
L' aixada may l' ha moguda,
y per no cavar la vi'ya
de soldat va sentar plassa.
Després fou de patuleya,
després guarda-termes; y ara
viu del barato que cobra
en la taberna y las xapas.
¡Prou predica á Catarina
la pobra de la séva avia!
Prou li pinta quant li espera;

prou li ferma ben fermadas
porta, balcons y finestras;
pero la capvert s' escapa
sens voler pararne esment
en la velleta qu' esclama
¡Catarina, Catarina,
tú no vols escoltá á l' avia,
y Deu vulga que no tingas
de creure á la pell de cabra!

III.

Per manat del senyor batlle
del Rectó, y la gent honrada
s' ha casat tará dos mesos
la Catarina. Sa cara
avans t' n fresca y pulida,
avuy mirarla fá llas ma.
Sa mirada enluernadora
ara es trista y apagada.
¡Qui t' ha vist y qui ara t' veu!
Com un escarrás s' afanya
per guanyarne un tros de pá
pel fillet de sas entranyas,
pero per molt que treballi
may podran matá la gana,
que quant mes guanya mes juga
son marit: y si may alsa
la veu per dona li queixas
per ell li respon l' estaca.
Y 'ls veh ns si may escoltan
sos planys, queixas y amenassas
ni m' huen peu, ni 's bellugan;
y sols canta la quitxalla
Catarina, Catarina,
tu no vols escoltá l' avia
y Deu vulga que no tingas
de creure á la pell de cabra.

EDUART VIDAL Y VALENCIANO.

NOTICIAS

Associació Catalana de Contribuyents Viticultors.—S' han publicat las *Bases y Reglament* d' aquesta associació que s' acaba de fundar á Terrassa. Sa importancia 's compren clarament tan sols llegint la primera base en que 's funda y que diu:

«L' objecte de la *Associació Catalana de Contribuyents Viticultors* es l' apoyo mútuu dels possehidors de terras que toren establertias, ja á *rabassa morta*, ja per altre contracte semblant, pera defensar sos drets en los litigs de qual classe que 'ls promogan los duenyos directes de las fincas, y representar sa situació davant los Cossos Colegisladors, lo Govern de S. M. y las demás autoritats competents á fi d' obtenir per las vías de

la mes estricta legalitat las lleys, disposicions y sentencias mes adecuadas que tendescan á decidir, aclarir y assegurar los diets del associats sobre las terras per ells possehidas.»

Exposició al ministeri.—Firmada á Palafrugell los duenyos de propietat surera é industrials y comerciants de taps de suro de las provincias de Gerona y Barcelona n' han elevat una al Ministeri d' Espanya que acaba d'hent, que á la conservació d' un mercat tan important pera aquesta industria, com es lo d' Alemanyá, á costa d' humiliacions trabas y amenassas, sabrán los suplicants, ara y sempre, anteposar á sos interessos materials, la dignitat y bon nom de la Nació.

FIRAS MERCATS Y CULLITAS.

Falset.—Lo fret de las matinadas ha fet mes mal de lo que 's pensava en un principi, puix se veuhen los brots dels ceps negres y sechis; de modo que s' opina la pérdua de dos terceras parts; y després afegimhi que á pesar d' haver tingut l' any passat una regular cullita de vi y vendre 's al preu de sis duros la carga, després á set y ara y desde un mes ensá á vuyt, los propietaris no están en posició desahogada y 's compendrá lo poch falaguer estiu que 's prepara, lo mateix pera 'ls pobres jornalers, que pera 'ls artesans, los quals ja no tenen treball alguns, y diuhen que volen emigrar vi-ta la crítica situació que se 'ls presenta, porque pera tenir feyna regular han d' esperar á recolectar la cullita del vuylanta quatre.

Gerona.—Blat, á 22 pessetas l' hectólitre.—Mestall, á 19.—Ordí, á 12.—Blat de moro á 18.—Monjetas, á 38.—Fabas, á 20'50.—Mill, á 26.—Cibada, á 11'75.—Vessas, á 30.—Ciurons, á 32.—Patatas, á 0'24 lo kilogram.—Oli, á 10 lo decálitre.

Granollers.—Blat xeixa, de 19 pessetas á 19'50 la quartera.—Id. mestall, de 15 á 16.—Ordí, de 10 á 10'50.—Monjetas paretanas, de 29 á 30'25.—Id. dragonas, de 30 á 31.—Ganxets, de 33 á 34'50.—Catalanas, de 28'25 á 29'50.—Rénegas, de 35 á 36'50.—Ciurons, de 25 á 29'25.—Blat de moro, de 13'50 á 14'25.—Fabons, de 13'50 á 14'50.—Fabas, de 12'50 á 13'50.—Vessas, de 19 á 20'50.—Patatas de montanya, de 8'25 á 9 quintá.—Id. del país, de 4 50 á 5'25.—Cánem, de 37 á 39.—Porchs grassos, de 1'93 á 2 carnicera.—Bestiar de llana, de 2'20 á 2'30.—Bous, de 1'70 á 1'90.—Badells, de 1'96 á 2'05.—Vi regular, de 25 á 29 carga.—Ous, de 0'82 á 0'90 dotzena. Mercat regular, preus sostinguts y ab tendencia á la alsa.

Maella.—(Tortosa.)—Degut tal volta á las últimas plujas lo blat en aquesta plassa varia de 44 á 50 pessetas lo cahís, á 30 l'ordi, á 25 lo blat de moro, á 28 las fabas, á 2 la arroba las patatas, á 5 las figas blancas y á 9 l' oli en los molins.

Reus.—Desde 'l primer de Desembre últim fins lo dia 20 del corrent ha plogut en aquesta ciutat vint y cinch vegadas y segons datos, la cantitat d' aygua que ha caigut durant aquest temps, representa una capa de dit líquid d' un gruix igual á 337 milímetros.

Ja era hora de que las plujas vinguessin á favorirnos després de la pertinencia secada que per espay d' alguns anys veniam esperimentant, y si bé 'ls paguesos no poden e-tar de complerta enhorabona per los incalculables danys que ha causat la pedregada que caygué en nostres camps fa poch dias, no obstant, creyém que mes endavant, donat lo bon estat en que van á quedar las terras, ha de millorar bastant sa actual situació.

Vich.—Xeixa, á 18'50 pessetas la quartera ó á 26'03 l' hectólitre.—
Forment, á 17 ó 23'02 —Mestall, á 14'25 ó 20'05.—Séjol, á 13 ó 18'20.
—Ordi, á 9'50 ó 13'35.—Cibada, á 8 ó 11'24 —Espelta, á 5'50 ó 7'74.
Blat de moro, á 13'25 ó 18'64.—Mill, á 14 ó 19'69.—Fajol, á 10 ó 14'09.
Fabas, á 14'50 ó 20'35 —Llegum, á 19'50 ó 27'44.—Fasols, á 21 ó 29'54.
—Curons, á 21 ó 29'54.

Valencia.—A pesar de la poca demanda pera 'l mercat francés los preus del *olis* continuan bastant sostinguts sense tendencias á baixar per ara á consecuencia de que en los punts de producció faltan las existencias de las classes superiors que son las mes solicitadas tant pera 'l Nord d' Espanya com pera l' estranjer.

L' aspecte del arbrat pera la nova cullita no es molt salaguer puix si bé en alguns d' ells se veu alguna mostra, en sa major part la negrina impedirà que enguany fructifiquin, lo qual influeix bastant en lo porvenir d' aquesta important producció.

En aixó nos referim á las zonas càlidas que per efecte del calor l' olivera està mes propensa á ennegriřse; en las zonas fredas l' arbre presenta bon aspecte y creyém que donará una regular cullita si en Maig, época de la florida las boyras no la perjudican.

TARONJAS.

Va millorant la situació de la taronja en los centros consumidores.

Los mercats d' Ioglaterra 's trobavan mes animats durant la anterior setmana y 'ls preus prengueren algun favor, obtenint las caixas ordinarias 15 á 17 schelins y fins 20 las llargas y 'l selected.

A París segueix una mica mes animada la venda, é igualment s' observa moviment d' alsa en lo curs corrent, venentse las caixas de 420 de 32 á 36 franchs y per 28 á 32 las de 490 y 560.

A Alcira (Valencia) s' han fet aquestos dias compras importants, desde 9 á 10 rals arroba sobre 'ls arbres, pera cullir ara y fins á mitjans del Maig vinent, essent de notar que la major part de las operacions en que s' ha buscat la fruyta dels millors horts y com es consegüent á millors preus, son pera remetre á Madrid y algun altre punt del interior, ahont principalment se remeté sempre taronja de terra.

TAPS DE SURO.

Los fabricants se lamentan de la poca venda que esperimentan en las classes de modelos y trefins petits y es d' esperar que continuarà aquesta calma particularment en modelos, que consum molt Alemanyia, pel rompiment que acaba de produhirse ab Espanya en lo terreno Aduaner.

Si las relacions entre aquestas dos nacions no 's restableixen aviat, de segur aném á passar una crisis comercial, passant donchs aquest periodo d' indecis ó, las variacions no poden tenir gran importancia y no podrá entreveure la especulació en vista de la incertitut entre 'ls compradors. En Inglaterra sabém que 'ls negocis han sigut poch actius y en las classes superiors s' ha notat tendencia á la baixa. A pesar de las consideracions expressadas, s' ha notat en la anterior quinzena molta animació en terceras y quartas trefins petits havent alcanat millora sos preus.

Durant la quinzena que acaba de transcorre poca variació hi ha hagut en los preus. Los *curts* segueixen ab la mateixa sollicitut, no trovant los compradors las quantitats que necessitan pera cumplir las demandas que rebem del estranjer. Lo mateix succeeix ab terceras y quartas de *tréfins petits*, *triallas* de 18 líneas, y *fins regulars*. Abundants son los *modelos y tréfins petits*, que en general apenas conseguixen demanda no havent experimentat los demás anys en aquest época tan reduhida sollicitut.

VINS.

Las transaccions en molts punts de Catalunya segueixen bastant activas y especialment á Tarragona ahont la exportació pera l' estranjer ha prés un considerable increment. Encara que 's nota falta de demanda pera Cuba, de que tampoch es important pera l' Sud América y de que afortunadament va confirmantse la notícia de que 'ls danys ocasionats per las g'ias a las del prop passat mes de Mars, no han sigut de tanta importanc a com primerament se creya, á causa de que molts vinyats no havian encara tret brots, es lo cert que no obstant aquestas tres causas que deurián influir en lo sentit de disminució de preus, continuan per tot arreu las tendencias d' alsa ab bastanta insistencia, essent molts los culliters que no 's decideixen encara á vendre sas existencias, en la creencia de que 'ls preus han d' experimentar alguna millora á causa de que la demanda pera França es incessant y de que las existencias disponibles pera la exportació d' algunas comarcas vinícolas, están casi agotadas.

Los vins de Vilafranca del Panadés á 30 pessetas y á 35 los de Vilanova y Geltrú la carga de 121 litres.

En l' últim mercat celebrat á Tarragona, s' observá molta animació de forasters, si bé escassejren las transaccions, degut aixó á que 'ls venedors estigueren exigents en los preus que demanavan, fundantse en que á causa de las nevadas y pedregadas ultimas, la vinenta cullita de vins será ménos que regular en lo camp de Tarragona y en alguns altres punts de Catalunya.

Veijntse á continuació 'ls preus á que 's cotisaren los vins: Dols del Priorat á 10 duros la carga de 121'60 litres en celler:—Id. sech, de 9 á 10.—Id. baixos, de 8 á 9.—Mistela negra, á 12.—Id. blanca, á 10.

De Valencia diuen que la animació en las transaccions d' aquest important producte en aquella provincia, continua en los puestos productores que encara tenen la fortuna de conservarlos, si bé se nota gran escassetat en tots los pobles. Los preus han sigut ab tendencia al alsa, per las demandas freqüents que fan d' América, y lo molt que s' embarca pera dit punt.

La *Crónica Vinicola Universal*, periódich de Burdeos, diu que la causa principal de la situació angustiosa que atravessa lo mercat de vins espanyols en aquella plassa, es la fabricació de *vins artificials* á Pasages, Bilbao y Barcelona, industria que alguns especuladors francesos, casi tots de Burdeos, han establert principalment a Pasages, á favor de las ventatjas de tractat franch-espanyol.

Creyéim que aquest dato deu cridar poderosament la atenció de nostres productors, y fins de las societats agrícolas, per quant afecta gravement al crédit dels vins espanyols.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.